

УДК 657.6

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Студ. Т.І. Вітюк, гр. БОА -15
Науковий керівник доц. О.В. Зінченко
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою дослідження є вивчення теоретичних аспектів організації та методики аудиторської перевірки виробничих запасів підприємства.

Завдання: охарактеризувати організаційний аспект проведення аудиту виробничих запасів, висвітлити особливості методики аудиту виробничих запасів підприємства.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом даного дослідження є нормативно-правові документи з організації та методики аудиту виробничих запасів. Предметом дослідження виступає методика та організація аудиту виробничих запасів на підприємстві.

Результати дослідження. Виробничі запаси належать до найважливіших елементів виробничого циклу будь-якого суб'єкта господарювання, що потребує належного використання. Аудит наявності та руху виробничих запасів підприємства проводиться для перевірки достовірності даних бухгалтерського обліку. Нормативно-правовою базою для аудиту виробничих запасів є: Закон України „Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” [1], П(С)БО 9 „Запаси”, Податковий кодекс України, Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів.

Аудиторська перевірка операцій з виробничими запасами включає дослідження стану складського господарства, збереження, нормування витрачання, оприбуткування, правильності оцінки купованих виробничих запасів, використання у виробництві. Основною метою перевірки є встановлення законності, достовірності та доцільності операцій з виробничими запасами, правильності їх відображення в обліку [4]. Аудиторська перевірка операцій з виробничими запасами здійснюється з метою висловлення думки незалежного аудитора, щодо правильності їх обліку та достовірності відображення інформації у фінансовій звітності суб'єкта господарювання.

Сиротюк Г. вважає, що мета аудиту виробничих запасів – висловлення аудитором думки про те, чи відповідає фінансова інформація щодо руху і залишків запасів у всіх суттєвих аспектах нормативним документам, які регламентують порядок її підготовки і надання користувачам [3, с. 92]. Система внутрішнього аудиту є ефективною, якщо своєчасно попереджає виникнення недостовірної інформації. Слід ураховувати, що аудитор не може мати впевненість внаслідок дії таких чинників, зокрема: використання тестування; обмеження, властиві будь-якій обліковій системі; здебільшого аудиторські докази є зазвичай переконливими, ніж остаточними.

Починаючи перевірку аудиторю слід скласти загальний план аудиту, де передбачається обсяг і порядок проведення аудиторської перевірки. Об'єктами аудиту виробничих запасів є: прийом за кількісно-якісною ознакою, належне збереження, норми витрат на виробництво, дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Джерелами інформації для аудиту виробничих запасів є: записи на рахунках бухгалтерського обліку; первинні документи з надходження, реєстри обліку (картки складського обліку матеріалів, накладні, накладна-вимога, рахунки-фактури, журнали обліку вантажів, що надійшли на підприємство, доручення, звіти матеріально відповідальних осіб, Головна книга, журнали, лімітно-забірні картки, прибуткові ордери); фінансова звітність підприємства. При перевірці математичної правильності документів,

аудитору слід: насамперед, провести контрольні виміри (зважування, перерахунок) з метою перевірки надійності засобів контролю і відповідності фактичної наявності з даними обліку; вдруге провести контрольні розрахунки створюваних резервів, вказаних на рахунках обліку та у первинних документах.

Для отримання інформації щодо здійснених операцій з виробничими запасами аудитором використовуються первинні документи з обліку запасів, аналітичні реєстри обліку запасів, реєстри синтетичного обліку запасів та безпосередньо фінансова звітність підприємства. В робочих документах аудитора наводиться інформація про здійснені помилки на кожному етапі руху виробничих запасів. Стосовно перевірки обліку процесу надходження запасів на підприємство може бути завищено собівартість придбаних матеріалів, порушені правила приймання вантажів, неповне оприбуткування запасів, необґрунтовані претензії до постачальників. Щодо зберігання виробничих запасів, аудитором може бути виявлена незадовільна організація складського господарства. Для запобігання завищення вартості придбаних виробничих запасів у постачальників, слід контролювати відповідність даних за договорами постачання, рахунків-фактур, товарно-транспортних накладних постачальників даним бухгалтерського обліку звітності підприємства.

Після аналізу виявлених помилок доцільно досліджувати причини, які зумовили виникнення негативних явищ, розмір невиробничих витрат, установлення осіб, винних в заподіянні збитків; нестачу цінностей та збитки, виявлених при інвентаризації, їх обґрунтованість і відповідальних осіб. Для запобігання помилок, що відображаються робочих документах аудитора, виявлених під час перевірки, аудитором можуть бути надані рекомендації, щодо вирішення виявлених порушень, які дозволять уникнути повторення помилок у майбутньому.

Висновки. Організація і методика аудиту виробничих запасів є важливою складовою перевірки. Стосовно організації обліку виробничих запасів аудитором може бути запропоновано наступне: для контролю витрачання сировини та матеріалів на виробництво, лімітів та норм витрачання: бухгалтеру слід перевіряти відповідність кількості запасів, що зазначені у накладній-вимозі на відпуск (списання) ф. М-4 з даними розрахунку калькуляції того виду продукції робіт, послуг які плануються випускати. Для запобігання завищення вартості придбаних виробничих запасів у постачальників, слід контролювати відповідність даних за договорами постачання, рахунків-фактур, товарно-транспортних накладних постачальників даним бухгалтерського обліку звітності підприємства.

Ключові слова: аудиторський ризик, ризик суттєвого викривлення, виробничі запаси, організація аудиту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII 21.12.2017 р., зі змінами та доповненнями. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>.
2. Міжнародні стандарти аудиту. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apu.com.ua/msa>.
3. Сиротюк Г. Методичні особливості аудиту виробничих запасів / Г. Сиротюк, К. Сиротюк // Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія: Економіка АПК. – 2015. – № 22 (1). – С. 92-97.
4. Зінченко О.В., Сайко К.І., Аудит виробничих запасів на підприємствах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/4865/1/20160527IAZ_P108-110.pdf